

Ülkemizde üç dönem iç içe yaşıyoruz: Tarım, sanayi ve bilgi toplumu. Gelişmiş ülkeler için bundan söz etmek olanaklı değil. Hizmet sektörünün ekonomi içindeki payının yüzde 17'den yüzde 50'lere çıkması önemli. Çünkü bu pay; toplumsal davranış biçimlerini, siyaseti, yatırım anlayışını, eğitim politikasını; hemen her şeyi belirleyebilir. Ancak vatandaşlar sadece televizyon ile iletişim araçlarının gelişmesinden bir şekilde etkilenerek bilgi, sanayi ve tarım toplumları arasında bir yerde hareket ediyorsa ülkenin pek çok alanda nerede olduğunu ve nereye gittiğini belirlemek olanaklı değildir. Genel olarak halkın talebi, sanayi toplumu ilişkileri biçimindedir. Liderler söz konusu ilişkileri özümseyerek; temas noktalarını nasıl oluşturacağını saptarlar. Genellikle doğru saptama yapan lider ve siyasi parti iktidar olur.

Seçmen davranışları yönünden baktığımızda, yeni fikir ve politikalarından çok, tepkinin akışını görüyoruz. Uluslararası ilişkileri incelediğimizde, bir toplum üzerinde psikolojik etkinliği iki şekilde sürdürmek olanaklı: Birincisi toplumun özgüvenini yok etmek, ikincisi toplumu hedefsizleştirmektir. Türk toplumu bu duruma getirildi. Özgüvensiz, hedefsiz bir toplum oldu. Bu durumda ortaya çıkacak toplumsal eğilimlerin sağlıklı olduğunu söyleyebilmek oldukça zor.

Öyle zıtlıklar yaşıyoruz ki, akıllıca anlatımı olanaksız. İdam ettiği başbakanının adını hava limanına vermek. 1993'ten sonra Kopenhag Kriterleri ile ilgili yasaları çıkarmak için 9 yıl beklemek ve garip bir biçimde bir gecede 30 yasayı çıkarmak ve İstinye'de anıt çınarı kesip bahçıvan okulu yapmak. İnaniyorum ki artık insanlarımız benzeri olayları yaşamak istemiyorlar.

İnsanlarımız çağdaş dünyanın bir ferdi olarak yaşamak istiyor. İnaniyorum ki siyasi iktidarları dönüştürücü bir rol oynayacaklar. Bizim yapmamız gereken nasihat vermeye kalkışmaksızın, ekonomik, sosyal ve kültürel katkılar aracılığı ile ülkemiz insanına ve dünyaya zeki bir örnek olmaktır.

Daha fazla dostumuzun, daha fazla ortağımızın, ama daha az teröristin olduğu ve savaşın olmadığı bir dünya planlamalı ve inşa etmeliyiz. AIDS'e karşı mücadelenin ve bütün dünya çocuklarını okula göndermenin bir amacı da budur. Tabii ki, beklentilerimizde çok ütöpik olmamalıyız, ama değerlerimizde, misyonumuzda ve vizyonumuzda daima ütöpik olmalıyız.

İnsanlığın şafağından bugüne kadar, bitip tükenmeyen bir beladan çok çektik. İrk, kabile, kültür, din vb. nedenler öne sürülerek insanlar, kendilerinden farklı ve kendilerine karşı koyamayacak kadar zayıf gördükleri grupları ezdiler. Ama birbirlerine bağımlılıkları fazla olan kesim arttıkça, insanlar daha önce aşığıladıklarını da insanlık kapsamında görmeye başladılar.

Bu açıdan bakıldığında, tüm insanlık tarihi biz kavramını genişletme ve onlar kavramını küçültme mücadelesi olarak görülebilir. Zamanın başlamasından 2000'li yılların sonuna kadar evrensel birlikteliği sağlayacak toplumu inşa etmek olanaklı değildi. Bugün farklılıklarımızın hayatı ilginç hale getirdiği söylemi dışında, farklılıklarımız ortak insanlığımızı daha önemli kılmaktadır.

Birlikte yaşamayı öğrenmekten, sorunların üstesinden gelmek için birlikte iş yapmaktan ve ortak insanlığımız için şu basit kuralı ifade etmekten başka çaremiz yoktur: Herkesin fırsat hakkı olmalıdır ve yaşamda herkesin oynayacağı bir rol vardır. Birlikte hareket ettiğimiz takdirde daha iyisini yapabiliriz. Gerçekte zannettiğimiz kadar birbirimizden farklı değiliz.



*Birlikte yaşamayı öğrenmekten, sorunların üstesinden gelmek için birlikte iş yapmaktan ve ortak insanlığımız için şu basit kuralı ifade etmekten başka çaremiz yoktur: Herkesin fırsat hakkı olmalıdır ve yaşamda herkesin oynayacağı bir rol vardır. Birlikte hareket ettiğimiz takdirde daha iyisini yapabiliriz. Gerçekte zannettiğimiz kadar birbirimizden farklı değiliz.*

